

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого класу — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришине “Українських Робітничих Вістей”
Передплата на рік \$4.00

Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПОСЛІДНІЙ ПЛАЧ ВРАНГЛЯДІ.

Врангліяда доживає в Константинополі свої останні ганебні дні: Французьке правительство сказало врангліяді, що Мурин свою роботу виконав і може відійти. Судячи по наступних поспішних числах буржезького “Общого Діла”, в Константинополі сформувалась російсько-французька комісія, яка вислала до Східної Росії врангліядських жовнірів. Вислає вона тих жовнірів не питаючи ні Вранглія, ні його вірного підлібника “революціонера” Бурцева.

І врангліяда заскавуліла. Заскавуліла і на шпальтах “Общого Діла” і на своїм “русском совете”, який відбув ся недавно в Константинополі під проводом самого Вранглія. У відповідь на ці скавуліня, головною причиною котрих був поворот врангліядських жовнірів до Східної Росії — французьке правительство видало 16. цвітня офіційну заяву, в якій каже, “що армія Вранглія більше не існує, що їх (жовнірські) були начальники не мають більше права видавати їм (жовнірам) прикази...”

В сій офіційній заяві французьке правительство каже, що воно запам'ягало врангліядську армію зовсім не для того, щоб відродити її знову писати проти Східної Росії, а робило се, руководячи “чисто гуманітарним бажаннем не дати смерті кримським втікачам від голоду і нужди”.

Не будемо доказувати тут, чим руководилось французьке правительство, забираючи з Криму армію Вранглія і утримуючи її до останнього часу на турецькій території, бо про ці “гуманітарні руководства” французького правительства много вже говорилось і писалось, і вони є дуже добре відомі. Цікаве в тих “гуманітарних руководствах” є лише те, що “Мурин свою службу вже сповнив і може відійти”, бо за дармо і без жадного вигляду на якубудь користь від него в будучині, кормити його не є в інтересі “гуманітності” французького правительства.

Але невідання Вранглія і його “признане правительство” не хочуть як слід оцінити сїх “гуманітності” і закінчують французькому правительству, що воно, “як не інтересуюче ся більше судобою Росії, видає большевикам козаків (врангліядських), примушуючи їх, на перекір їх волі, вернуться в Росію”.

“Так відношення неопустиме”, — каже французьке правительство в своїй заяві з приводу обвинувачень його “правительством” Вранглія. — “Франція мала право числити на ліпше призначення значних фінансових жерця, які її прийшли ся вже понести для полегшення положення втікачів”.

Жалуючись, що вона (Франція) є “одиноким нацією”, яка “опинилась перед фактом масової втечі” жовнірів і втікачів з Криму і не була про се попереджена та не мала у кого шукати поради, що її в сїм випадку робити, — вона примушена була взяти під свою опіку всіх врангліядців.

Але даймо ліпше слово самому “гуманному” французькому правительству, яке в своїй заяві про розв'язане армії Вранглія говорить від імені цілої Франції сїдує: “Одна із всіх націй світа, без вагань, людськості ради і з чувства вірності до Росії, вона, не дивлячись на великі труднощі завдання, zorganizувала поміч, якої вимагав вихід 135.000 людей. Вона витратила таким робом поверх двіста мільйонів, з котрих ледви лише одна чверть була покрита кораблями і товарами, які належали до будущего полуднево-російського правительства і були віддані їй як запорука”.

Коротко і ясно: Немає більше “правительством” Вранглія кораблів і товарів, нема більше для него і “гуманітності” у французького правительства. Мало того. В заяві ще говорить ся, що “скоро лише полуднево-російське правительство покинуло Крим, ми перестали признавати його існування”.

Червоною за свою злишню “гуманність”, французьке правительство оправдуєт ся в своїй заяві, що, впрочім, “ми і попередно признавали його лише в ролі фактично існуючого правительства”.

А тепер, коли армія Вранглія бунтуєт ся, коли вона стає загрозю для окупованого антантою Константинополя, тепер французьке правительство винайшло навіть дець “міжнародне право”:

“Існування такої армії на отоманській території противорічило би міжнародному праву і представляло би загрозу для мира і спокою Константинополю та його околиць, охоронюваних союзною окупацією в трудних условиях. Є, впрочім, ілюзією думати, що можна успішно боротись з большевизмом оружною силою, російською чи чужинською, маючою свою базу поза Росією, і особливо при помочі військ, котрі в хвиль своєї найбільшій zorganizованості в Криму, на рідній землі, не змогли оборонити її від совітського удару”.

Ось якою мовою заговорив тепер французьке правительство про врангліяду, яку воно само виграло за своєю “гуманною” пазухою. Але що-ж: Нема більше кораблів і товарів для запоруки — нема і “гуманітності”; а раз нема “гуманітності”, то не признаємо і “правительств”. Що-ж робити з голодною армією? А міжнародне право на що? А тут ще на шасте, коли не стало ні кораблів ні товарів, коли вичерпалась “гуманність” — на поміч “міжнародному праву” появилась у французького правительства і “ілюзія”.

Не дурно приповідка каже, що “закон, так як дишєля, куди повернеш, туди й вишєор”. “Є, впрочім, ілюзією думати, що можна успішно боротись з большевизмом оружною силою...”

Такої “ілюзії” годі було сподіватись від французького правительства. Як видно з сїєї офіційної заяви, то французьке правительство зовсім не є таке погане, як дехто про него до сїєї пори думав. Если воно до сего часу думало, що большевизм можна повалити оружною силою, і уружувало для сего Вранглія, Пласудського, Петлору і інших, то лише тому, що завдяки своїй “гуманності” воно не бачило “ілюзії”.

Колі-ж на него найшла “ілюзія”, то воно в своїй заяві про врангліядців заговорило такою мовою: “В виду позиції, зайнятої ген. Вранглем і його генеральним штабом, дежача на нас міжнародна відповідальність заставляє нас охоронити кримських втікачів від його особистого впливу, осудженого, впрочім, всіма російськими серйозними елементами. Не застосовуючи жадного насильства у відношенню до него і російських офіцерів, необхідно перервати їх зв'яз з російськими саа-датами, найшовшими прибіжжє в таборах Галінолі і Лемноса”.

Що то може статись з правительством, коли на него найде “ілюзія”? Цікаво також знати, хто то є ті серйозні російські елементи, котрі осуджують ген. Вранглія. Переглядаючи різні російські газети, які видають ся “серйозними” елементами на еміграції, тобто тими, що втікли з Росії разом з Вранглем, Керенським, Юденічем, Савінковим, не бачимо, щоб вони дець осуджували Вранглія. На нас з вами читачу, не найшла ще “ілюзія”, щобі бачити, що тими “серйозними елементами” французьке правительство уважає большевиків. Але вислаючи до Східної Росії врангліядських жовнірів, воно в своїй заяві говорить:

“Большевицька радіотелеграма з 7. цвітня обіщє амнестією жовнірам-козакам, змобілізованим селянам і дрібним урядникам, входиним в склад врангліядської армії і бажачим вернуться до Росії. Ми не беремось гарантувати виконання сїєї обіщєнки. Нехай втікачі самі оцінять її і вирішать своє поведєне. Ми лише повинні розяснити їм її кроки, які можуть охоронити їх від небажанної присутності серед них їх бывших начальників”.

Далше говорить ся в заяві, що обов'язком французьких властей є пояснити врангліядським жовнірам, що Франція їх далше кормити не може. Тому, крім висше наведеного нагадування їм про совітську амнестію з 7. цвітня, “Ім представляєт ся повна свобода вибору — або емігрувати до Бразилії, або добувати средства на своє існування в сусідніх краях”.

На закінченє в своїй заяві французьке правительство говорить: “Всі Росіяни, находячі ся еще в таборах, повинні знати, що армія Вранглія більше не існує, що їх бывші начальники не мають більше права видавати їм прикази, що вони цілком свободні в своїх рішеннях і що більше їм не буде видаватись засобів поживи”.

Ось такою “ілюзією” закінчилась гуманність” французького правительства супроти армії Вранглія.

Та не до ілюзій Вранглія, Буршеві Шуглінової і спілці. Вони підняли крик в пресі і устно перед самим богом. Зібравшись в Константинополі, вони служать архирейськї молебні, просячи, щобі бог відвернув від французького правительства “ілюзію” і привернув йому назад “гуманність”. На случай, если би бог не звернув уваги на їх молебні, Врангльє запросив на молебєне японського воєнного представника в Константинополі, якому хоче передати сєвї недобитки для услуг в Сибірі. Біла душа в тім, що його пообавлено права розпоряджати ся своїми бубушками “верноподданними”. І він молиє бога, щобі той народив Французів. А французькі власті тимчасом заборонили, як доносить “Общє Дєло”, вернуться назад на острів Лемнос ген. Фостіков, прибувшому також на молебєне до Константинополя.

Поки Врангльє “со друзі своя” молиєт ся, Бурцев старєєт ся переконати Французів в “цивільний спосіб”. Він уживає всеєго свого журналістичного і шпійонського таланту на шпальтах свого “Общого Діла”, щобі лише доказати французькому правительству всю безвідданість його “ілюзії”. Він конче “домагаєт ся” сформования франко-російської комісії, яка займалась би “спасєнням” армії Вранглія, бо:

“Сєго вимагає не тільки гуманність (гуманність зникла з кораблів), але се є необхідне для вирішення найважчийших франко-російських питань. Се є конче необхідне, іменно, в дану хвилю, коли по всій Європі так напружена політична атмосфера і коли ніхто з нас не знає, що же нас завтра, — чи не прийде т ся російській армії грати в Європі одну з найважчийших ролей”.

Мурин може вже відійти, каже французьке правительство у відповід на доводи Бурцева і тут ніяка “політична атмосфера” не поможе. Тут можуть помогти гроші, кораблі, товари, шєницца і взагалі природні багатства Росії і України. Не в силі Бурцева, Врангліє сєго дати, нема для них “гуманності”, а лише “ілюзії”. Приходить ся числитись з “серйозними елементами”. Така вже, як видно, наступила “політична атмосфера”.

Волинець.

ПОЛЬСЬКИЙ СОЦІАЛІМПЕРІАЛІЗМ І СХ. ГАЛИЧИНА

I. Історія т. зв. незалежної Польщі є історією воюючого імперіалізму польської буржуазії.

“Niepodległa” Польща, зроджена з волі побідного імперіалізму антант, мусіла сама силою факту приборати всі цілі імперіалістичної держави.

Сучасна нам історична доба є добою боротьби між соціальною революцією та світом капіталу.

Буржуазію Польщу утворено з ласки і волі капіталістичних можновладців світа за ціну приречєня нею, що вона візьме на себе ролю обороняючої окупаєної світа капіталу, ролю виконуючої на Схід крипісти міжнародної контрреволюції. Цією народною “незалежністю” було мілітарне і господарче запропанє краю антанті. Польська буржуазія згодилась на такий стан речей, бо над усім брав верх спільний інтерєс повалєня робітничої класи, спільний інтерєс боротьби проти пролетарської революції.

Широку маси працюючого людю Польщі переконано ся на власній шкірі, що т. зв. “народна незалежність” з ласки капіталістів і дипломатів антант, не є нічим иншим як тільки усанкціонованєм власної і зарганчаної буржуазії. Революційний пролетаріат міст і сїя Польщі зрозумів, що за доби соціальної революції капітал використовує національну ворожєнєчу для своїх імперіалістичних цілей; революційний пролетаріат Польщі дає собі справу з того, що всім видає народного гнєту можуть найтти фактичне розв'язанє депрєва по повалєню капіталістичного ладу, по перемозі соціальної революції.

Тому революційний пролетаріат Польщі, zorganizований в Комуністичній Партії робітників Польщі, від самого початку повстання капіталістичної польської держави вивів її війну на жите і смерть. Польські комуністи поборювали послєдовно імперіалістичну політику польського уряду, тисячами жєртв окупили свою боротьбу проти війни з Східною Росією. Польські комуністи згідно з засадами III Інтернаціоналу стоять на тому становищі, що всяка буржуазна держава являєт ся тільки знярядєм в руках пануючих клас, що служать до поневоленє пролетаріату; і тому гасло ви “niepodległości”, яке гасло буржуазія та її соціал-патріотичні слуги, протиставлять гасло соціальної революції, гасло Польської Рєспубліки Рад.

Політиці польської буржуазії, що спираєт ся на “Союз з великими державами заходу”, комуністи протиставляють боротьбу проти антантських налізників і стоять на становищі міжнародної боротьби робітників по стороні переможної російської революції.

Богато чинників складо ся на те, що дотепершня боротьба революційного пролетаріату Польщі не віднесла побєди. Ся стая не має на меті входить в подробиці сєго. Коли одначе боротьба польського пролетаріату пожерла стільки жєртв, коли польська буржуазія так зросла в силу, що часово була в стані кнєтот і зєлізом здушити робітничу і сєлянську класу, — то відвчальність за се в повній мірі паде на Польську Партію Соціалістичну (П.П.С.).

В імє імперіалістичних інтерєсів буржуазної польської держави, П.П.С. віддала буржуазії свою присягу в боротьбі проти революційного польського пролетаріату. Під владою її провідника п. Дашинського зросла і скріпилась господарська і мілітарна диктатура буржуазії, за часів його участі в уряді в'язєно і катовано тисячами польських сєлян і робітників. Під покрийшкою боротьби “за забезпечєне границь Польщі”, боротьби “в обороні сусідніх, слабих народів перед навалюю большевизму”, боронила П.П.С. права великої шляхти, польської великої земельної власности на пригнобленє і висєксь поневолєних литовських, білоруських та українських робітників і сєлян.

Похід на Київ, боротьба за “польське” Вільно, кривава війна за Східну Галичину — за всі ті розбійні дії польського імперіалізму всю відповідальність несе Польська Партія Соціалістична.

II. Імперіалістичний характер польських соціал-зрядків ілюструє вповні їх становище в справі Східної Галичини. Ми не маєм зовсім наміру на взір буржуазних українських партій, що за подувом вітру змінють свої орієнтації, а для відмінити уганьот знову за ласкою великодушної і “справедливої антанті” — не маєм наміру як вони доходити, чи антанта в дійсності дала Польщі “мандат” до окупації Сх. Галичини, чи може та сама антанта залишила ще за собою право остаточного рішення справи Сх. Галичини. Для нас ясно, що у всіх тих справах антант кермуєт ся однією і виключно інтерєсами своїх біржєників і генєралів і зовсім не виключєно, що в якійсь корисній для антант політичній нагоді і констєляції, готова буде передати той мандат я. Петрушевчєві, привинши його “активну”, по думці виводі п. Дашинського в часі нарад — Всеурк. Нац. Ради у Відні, ворожу, чинну політику проти большевиків (а не проти Польщі) — за цією арматною м'єсо галицьких сєлян і робітників, за ціну віддачі матеріальних багатств краю банкірам антанті — за прикладом польської буржуазії і польських соціал-патріотичних прихвостнів антант.

III. Нас інтерєсе тепєр виключно становище П.П.С. в сій справі. Згадаймо тільки два випадки, в яких приєрета до муру П.П.С. мусіла отверто висловити ся в справі Східної Галичини. В вересні м. р. англійська Робітн. Партія звернула ся на адресу ЦК.П.П.С. з цілям рядом запитів, зв'язаних з внутрішньою і зовнішньою політикою Польщі.

8-ий пункт питає: “Чи Польща має намір визнаати повну незалежність Литви а також Східної Галичини в рамках їх етнографічних границь?”

Послухайте, що П.П.С. на сєпитанє відповіла: “Що тичьт ся Східної Галичини — вперше чємо про пропозиції признації її незалежности. Край сєй під національним зглядом творєт терєні мішаний і зєміт є окремо етнографічною областю. П.П.С. бачєт рїшєні дєло Сх. Галичини шляхом порозуміння з українським населєнем. П.П.С. не відкидає зєміт гадки про розмежованє польського і українського стану послєднєм в Сх. Галичині, але се розгранчєне вимагає одначе наперєд існування вільної і незалежної України. Східна Галичина не належала ніколи до Росії, Росія там немає і про права Росії до сєго часу не може бути й мови. Штучне творєне незалежної Східної Галичини було-б безвідданєм балканізацією поаудєвського Сходу Європи. Зрєштуєт план утворєня такої держави і під зглядом економічним видєт ся нам немольним до перевєдєня, тому що Східна Галичина творєт за малу територію для самостійного економічного жита”.

Вім терєні і польських залізничників, рєшту польського населєня творєт переважно напливові урядові елемєнти. П.П.С. промовчєє, що головно заїнтєсована в задержанню Сх. Галичини під кнєтот польського імперіалізму — польська вєльможна шляхта, що правом яєстєтка зрабувала землю українського сєляннина П.П.С. бажала порозуміння з українським народом, ба, не відкинула-б навіть думки — який обережний вислів! — розгранчєня стану послєднєм в Сх. Галичині, “але, таке розгранчєне вимагає одначе наперєд існування вільної і незалежної України”.

От вилазити шєло з мішка! Поладогєне справи Східної Галичини П.П.С. відсуває в далєку будучність, але невдовзначєно вказує на спільну платформу ділєнія: боротьба “за незалежну Україну”, значить боротьба проти Радяцької України, яка для П.П.С. в тій самій мірі що для Петлору, Петрушевчєва та Винниченка не є тою незалежною Україною! Бо дєю П.П.С. незалежність починаєт ся там, де доволі бужитимє чєбит польського і петлорівського жандарма з дозволу антантського генєрала!

IV. Іншими словами: П.П.С. вповні підєржує імперіалістичну політику польської буржуазії супроти Сх. Галичини. Ще виразнїше показала сєбе П.П.С. підчас нарад над вступним мировим договором в Риді.

Большевики признали незалежність Сх. Галичини (п. Дашинський мимо сєго радить антанті “активну” політику супроти большевиків). П.П.С. станула одначе на становищі польської галицької шляхти. Большевики жадали, хотїли, щобі населєне Сх. Галичини висказало ся само про свою приналежність. Але сєйчас непєсовської дєлєгати пановє Баряцький і Пєрєв в повній згоді з єндєками й людювцями підписали яву голови польської мичинської дєлєгати п. Домбського, що Сх. Галичина має творити недєліму власність Польщі. Пєсєсові забули на хвилю про побажанє розгранчєня стану послєднєм в Сх. Галичині, про яке набрєхали англійській Робітничій Партії. П.П.С. признала аномальні і історично переданєні “права” польської шляхти, віддала українських сєлян і українських та польських робітників Галичини на поталу польського імперіалізму. Навіть на плєбісцит П.П.С. не хотїла згодити ся — і тимсамим найшла ся низше дїлі імперіалістичної політики антант.

V. “Ви, котрі тут вступаетє, пращайтєсь з надїєю”, — слова ті приходять на гадку, коли подумаетє про тепєршні відношення в Сх. Галичині. Немає жє жєні країни на свїті, яка стільки втерпїла би, що Сх. Галичина під владою імперіалістичної Польщі. І за те страшенє пєкло сєлян і робітників Сх. Галичини П.П.С. в повній мірі є співвідвчальником. Під владою її провідника п. Дашинського гудєля рєпрєсії, катованє, перєслєдуванє, арєшти — справжні оргії! Не лише те, що переважну частє населєня Сх. Галичини просто поставлено поза законом, але голод і пошєсти дєсяткують населєне. Варшавський уряд про апровізацію Сх. Галичини зовсім не клопочєт ся, тиф нищитє цілі сєла. А поміч санітарної нема. Над усім бєрє верх польський жандарм, символ “вільної” Польщі. Карні експедиції сїють розбїй і знищенє по сєлах, — ми є свідками страшливого факту. Цїлє гірське плємя (Гуцулі) вимирає під панованєм жандармських прихвостнів, офіцєрів і вєвовд п. Пласудського.

VI. Але ж задоволити кількадесят польських шляхтичів, лєтєт ся кров, марнуеть ся житє тисяч українських сєлян і робітників.

VII. Але й пролетаріат польський і жидівський в Сх. Галичині живє не ліпше. Польські робітники в тій самій мірі відчувать жєрстокости уряду польської буржуазії. “Яєпанєвське” панованє в Сх. Галичині є

достаточною наукою для польського пролетаріату, що імперіалістичні інтерєси буржуазії не є і не можуть бути інтерєсами польських робітників. Польський сєляннин в Сх. Галичині муситє так само бороти ся проти капіталу Польщі і антант, як робітник і сєляннин український. Спільним їх ворогом є польська, українська і жидівська буржуазія, є капітал антант, з волі і попертя якого працює польська саадацєка в Сх. Галичині.

VIII. Українські націоналістичні партії заявляють, що вони борють ся за кращу долю українського народу. Брєхня! Манївці, якими вони плєнтають ся до той цілі ведуть туди, куди завєла польський пролетаріат політика пана Дашинського. Одні яєво і відкрито зєднали ся з польською буржуазією проти Радяцької України, другі поза плєчами Польщі подають рєки до згоди з антантою, тою самою антантою, яка ні одним словом не противитєт ся кровавій розприві Польщі над людність Галичини.

IX. Їх мєтою є так само “незалежність” з ласки і єди антант як і “незалежність” Польщі. Се значить — за ціну боротьби з виснаженіми братами Радяцької України, за ціну панованє антант в Сх. Галичині. Націоналістам з табору Петрушевчєва не стає терпєнєю дїждати ся властї, щобі вродовкувати під покровом антант свою кроваву братовищєчу боротьбу проти Радяцької України і віддати її відтак генєралам і банкірам Франції і Англії.

X. Є одна тільки могутна сила, на яку можуть сподівати ся всі поневолєні пролетарі світа! Тою могутною силою є Совітська Росія і Радяцька Україна. Один є тільки шлях, що веде до визволенє: боротьба за соціально революцію, за радяцьку владу. В сій боротьбі мусьтє зєднатись сєлянські і робітничі маси Східної Галичини з революційним пролетаріатом Польщі під прапором Комуністичної Робітничої Партії Польщі і Комуністичної Партії Східної Галичини і спільними силами розпочати бїй проти польського поневоленє. Не по стороні антант, а по стороні Совітської Росії і України мусимо ми вєсти боротьбу. Пролетаріат Польщі бачитє в робітниках і сєлянах Сх. Галичини своїх братів. В боротьбі польських і українських робітників і сєлян привєдєтє одна мєта: Повалєне польської, української та жидівської буржуазії і збудованє владє сєлянсько-робітничих Рад.

A. Длуський.
 (“Наша Правда”).

БІЛОРУСИНИ, ІНТЕРНОВАНИ В ТУХОЛІ.

В концентраційних таборах в Тухолі знаходит ся група Білорусинів з Віленщини, інтернованих яко “полонєні”.

Минулого року при відступі польських військ з Білорусії й Литви, зарядили були польські військові й адміністративні власті масові арєштєванє серед місцевого населєня. Арєштєванє обвинувалєт ся “большевизм”, стягнуто при помочі лєбових протоколів; а опісля паковано до тюрем у Варшаві і в Вронках на Познанщині.

В місяці верєснї, 1920, післаню Сіух полонєних в табор до Домбєя. В місяці жовтня начислено там 932 білоруських інтернованих. В лютї, 1921, видїлено з того партію 27 людей і відправлено її з початку в мотєвський тюрем, а опісля в табор в Тухолі, яко “полонєних”, хоч вони цілком не воювали і походять з тих місцевостей, які тепєр займають польські війська і власті.

XI. З тимі інтернованими Білорусинами не ведєт ся ніякого саадацєтє, не даєт ся їм ніяких відповідий на поданє до військових властей і комісії. Не видєт ся їм також нічого із забраних при арєштєванню річїх і грошїх, а відповідєт ся тільки, що ніяких депозитів нема і нема також протоколів на ці депозити.